

Tiedonhallinta tutkimuksen prosesseissa – seminaari 27.11.2009

Posted on 25.2.2010 by [Lea M Kujala](#)

Suomen tieteellisen kirjastoseuran informaatiolukutaitoryhmä järjesti marraskuun lopussa seminaarin, jossa pohdittiin kirjastojen roolia tutkimusprosessien tukijana. Koska näkökulma oli tällä kertaa nimenomaan tutkijoiden tukeminen, oli aikaisemmista vastaavista seminaareista tuttu termi tiedonhankinta korvattu tällä kertaa termillä tiedonhallinta. Se kun kattaa tutkimusta varten hankitun tietoaineiston lisäksi myös tutkimuksessa tuotetun aineiston hallinnan.

Näkökulman tärkeys tuli hyvin esille tiedeasianeuvos Jarmo Laineen esityksessä. Suomen Akatemia edellyttää, että rahoitushakemuksiin on sisällytetty tiedonhallintasuunnitelma eli selvitys siitä, miten tutkimusaineisto hankitaan ja miten sitä käytetään ja säilytetään sekä miten niiden myöhempi käyttö mahdollistetaan (Suomen Akatemia, [tutkimussuunnitelman rakenne](#)). Tämä on tutkijoille uusi asia ja Laine arvelikin, että kirjaston henkilöstöstä voisi olla tässä tutkimusryhmille suuri apu.

Kirjaston roolia tiedonhallinnan prosessissa korosti myös yliopistopedagogiikan lehtori Juha Himanka, joka esityksessään *Miten kirjasto voi tukea tutkijoita ja tutkimusryhmiä* piti olennaisen tärkeänä, että heti väitöskirjan teon aloitusvaiheessa tutkija pääsisi selville, mitkä ovat tiedonhallinnan uusimmat trendit. Himanka ehdottikin tutkijoille yleisistä tutkijantaidoista seminaaria, jonka organisoinnissa kirjastot voisivat olla mukana. Himanka otti kantaa myös kirjastojen tilojen suunnitteluun toivoen, että tutkijoilla olisi tilaa tehdä tutkimustyötään kirjastossa, lähellä aineistoja, ja ehdotti myös kirjastojen yhteyteen kahvitilaa, jossa tutkijat voisivat luontevasti saada toisiltaan vertaistukea.

Käyttäytymistieteellisen tiedekunnan jatko-opiskelijoiden tiedonhallinnan tietämystä on päivitetty kirjaston ja tutkijaopettajien yhdessä suunnitteleamalla *Tehokas tieteellinen tiedonhankinta* -kursilla. Kirjastonhoitaja Mikko Ojanen kertoi yhteistyön olleen antoisaa etenkin kursilla syntyneen aidon vuorovaikutuksen myötä. Tutkimuksen ja tiedonhankinnan prosesseista sekä työvälineistä on syntynyt vilkasta keskustelua. Yhteistyön myötä kirjastolla on mahdollisuus integroida informaatiolukutaidon opetus tiedekunnan opetussuunnitelmaan ja toisaalta kehittää omaa opetustaan. Tutkijoiden kanssa käydyissä keskusteluissa on löydetty hyviä juttuja myös perustutkinto-opiskelijoiden opetukseen.

Tietoasiantuntija Katja Oksanen-Särelä kertoi Viikin tiedekirjaston solmutyöskentelyn pilottihankkeesta, josta Verkkarissakin on kirjoitettu (Verkkari 08/2009, [Solmutyöskentelyä Viikin tiedekirjastossa](#)). Pilottihankkeessa kirjasto on tarjonnut räätälöityjä palveluja tutkimusryhmien tiedonhallinta-asteiden ratkaisemiseksi, jolloin tutkijat ovat voineet keskittyä ydinalueeseensa tutkimuksen tekemiseen. Eräs tällainen haaste on ollut juuri aiemmin mainittu Suomen Akatemian vaatiman tiedonhallintasuunnitelman laatiminen, jonka työstämisessä ovat Viikin kirjastolaiset päässeet auttamaan.

Erilaisia toimintamalleja on siis jo testattu ja hyviä tuloksiakin saatu. Yhteistyön määrä ja laatu vaihtelevat vielä kuitenkin tiedekunnittain liian paljon, joten mikä neuvoksi? Viikissä pilotoitu solmuyhteistyömalli on tarkoitus levittää muillekin kampuksille. Keskustakampuksella solmutyöskentely aloitetaan jo kevään 2010 aikana. Toivottavasti siitä saadaan muodostettua

kaikille toimiva, helposti markkinoitava toimintamalli. Ja kuten kirjastonjohtaja Maria Forsmankin sen seminaarissa osuvasti sanoi, emme me kirjaston väki voi tehdä tätä yksin, vaan pallo on myös tiedeyhteisöllä ja tutkijoilla. Me olemme kyllä valmiita antamaan apua.

Kirjoittaja:

Anne Kakkonen

Kirjastonhoitaja

Kumpulan kampuskirjasto